

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0 2244 1326-7

เรื่อง วันทีระลึกสากลแห่งการรู้หนังสือ
ผู้เรียบเรียง นางสาวพจพิน พรหมเอี่ยม บรรณารักษ์ชำนาญการ
กลุ่มงานห้องสมุด สำนักวิชาการ
ออกอากาศ 8 กันยายน 2561

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นับว่าเป็นหัวใจสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาประเทศ และเครื่องมือที่จะช่วยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้ดีที่สุดคือ การศึกษา ซึ่งความรู้มากมายที่มีอยู่ทั้งในหนังสือและแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ จะเป็นตัวช่วยในการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์อย่างไม่มีวันจบสิ้น และยังคงช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติหรือ ยูเนสโก (UNESCO) ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาและการเรียนรู้ของประชากรทั่วโลกเช่นกัน จึงได้กำหนดให้วันที่ 8 กันยายน ของทุกปีเป็น “วันทีระลึกสากลแห่งการรู้หนังสือ” (International Literacy Day) ซึ่งเป็นไปตามมติของที่ประชุมของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจากประเทศทั่วโลก ซึ่งจัดขึ้นที่กรุงเตหะราน เมื่อ พ.ศ. 2508 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการไม่รู้หนังสือของประชากรโลก และเพื่อเป็นการระลึกถึงวันดังกล่าว ได้มีหนังสือเชิญชวนประเทศสมาชิกร่วมจัดกิจกรรมเฉลิมฉลองตั้งแต่ พ.ศ. 2510 เป็นต้นมา

สำหรับประเทศไทยได้มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อร่วมระลึกถึงวันดังกล่าว ตั้งแต่ พ.ศ. 2510 โดยกองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และเมื่อมีการสถาปนากรมการศึกษานอกโรงเรียนขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2522 ก็ได้มีการจัดงานวันการศึกษานอกโรงเรียนขึ้นในวันดังกล่าว ทำให้วันที่ 8 กันยายน ได้กลายมาเป็น “วันการศึกษานอกโรงเรียน” ด้วย โดยสาระสำคัญของงานยังคงให้ความสำคัญในฐานะวันทีระลึกสากลแห่งการรู้หนังสือ ซึ่งแนวคิดแปรเปลี่ยนไปตามสภาพความจำเป็นในการรู้หนังสือของสังคมโลกในปีนั้น ๆ อย่างไรก็ตาม แม้แนวคิดวันทีระลึกสากลแห่งการรู้หนังสือจะผ่านมากกว่า 53 ปีแล้วก็ตามแต่ความสำคัญไม่ลดน้อยลงกลับทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้น และรัฐบาลทุกชุดได้ให้ความสำคัญมาโดยตลอดมุ่งส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าถึงสื่อสารสนเทศและมีแหล่งเรียนรู้ได้อย่างสะดวกเพิ่มมากขึ้น เพื่อสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เช่นเดียวกันรัฐบาลชุดปัจจุบัน (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) ซึ่งกำลังเผชิญกับกระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศ เมื่อบริบทโลกเปลี่ยนประเทศไทยจึงต้องปรับเพื่อทันกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยรัฐบาลได้ออกนโยบายไทยแลนด์ 4.0 เพื่อเป็นโมเดลขับเคลื่อนประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน และนำเสนอแนวทางในการขับเคลื่อน

ไปสู่ไทยแลนด์ 4.0 คือ ทุนมนุษย์ ซึ่งเป็นหัวใจของการขับเคลื่อน โดยต้องเตรียมคนไทยให้ไปสู่ศตวรรษที่ 21 คือการเป็นคนที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเทคโนโลยี ทักษะการวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีสุขภาพที่แข็งแรง และมีจิตสำนึกที่ดีงาม ดังนั้นการจะบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ คนไทยในปัจจุบันจึงต้องแสวงหาความรู้ และวิทยาการต่าง ๆ อย่างเข้มข้นในทุกด้าน

นับได้ว่าการอ่านมีบทบาทสำคัญต่อทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในภาคส่วนใด เนื่องจากสังคมปัจจุบันได้ก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมฐานความรู้ คนในสังคมจึงต้องเป็นแรงงานที่ใช้ความรู้ในการทำงาน และแนวทางการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ในปัจจุบันสามารถพูดได้ว่าอยู่ในมือของผู้อ่าน โดยการใช้คอมพิวเตอร์หรือสมาร์ทโฟน ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สามารถเข้าถึงและสืบค้นข้อมูลได้ทุกที่ทุกเวลาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนได้มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้าใช้ในการจัดเก็บข้อมูลกันอย่างกว้างขวาง ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการอ่านได้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ การอ่านเพื่อแสวงหาความรู้ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของสื่อประเภทใดล้วนเป็นขุมทรัพย์ทางปัญญาที่สามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาตนเองได้อย่างไม่มีวันสิ้นสุด

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). 8 กันยายน: วันที่ระลึกสากลแห่งการรู้หนังสือ สืบค้น 15 สิงหาคม 2561 จาก <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=3626&Key=hotnews>
- สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2561). **ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืน: กระบวนทัศน์การพัฒนาสู่ประเทศไทย 4.0**. สืบค้น 20 สิงหาคม 2561 จาก http://cse.nida.ac.th/main/images/books/suwit_revise.pdf
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2561). **ประวัติ กศน.** สืบค้น 15 สิงหาคม 2561 จาก <http://www.nfe.go.th/onie/index.php/about-us/history.html>
- สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2561). **วันการศึกษาออกโรงเรียน 8 กันยายน**. สืบค้น 20 สิงหาคม 2561 จาก <http://www.lib.ru.ac.th/journal/sep/sep08InternationalLiteracyDay.html>